

prima instanță: A. Procopciuc

dosarul nr. 3ra-1050/17

instanța de apel: A. Gheorghieș, A. Toderaș, A. Albu

ÎNCHEIERE

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iuliana Oprea
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Societății Comerciale „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată, avocatul Ghenadie Odobescu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății Comerciale „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Briceni cu privire la contestarea actului administrativ, restituirea sumei încasate excedentar și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 16 mai 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea Comercială „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată și menținută hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 26 ianuarie 2017

constată:

La 26 august 2016, SC „Linavan” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Briceni cu privire la contestarea actului administrativ, restituirea sumei încasarea excedentar și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 16 iulie 2016, SC „Linavan” SRL, pentru trecerea frontierei a mărfii, deținea pachetul de documente, care este obligatoriu conform ordinului Serviciului Vamal nr. 01-1 din 04 ianuarie 2016 cu privire la lista actelor necesare la efectuarea controlului documentar, prin care au fost aprobate Lista actelor necesare la efectuarea controlului documentar și Notele explicative, executarea căruia s-a pus în sarcina șefilor birourilor vamale.

Menționează că a prezentat și documentele suplimentare pentru a exclude situația calculării valorii în vamă a mărfii după o altă metodă, în afară de metoda 1, însă colaboratorii vamali neîntemeiat au considerat imposibilă calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1.

Susține că colaboratorul vamal, verificând corectitudinea declarației DVV-1, a constatat că, documentele prezentate de declarant, nu sunt suficiente pentru calcularea valorii în vamă a mărfii și mai sunt necesare careva acte suplimentare, pe care urma să le indice într-un document separat conform art. 7 din Legea cu privire la tariful vamal, însă acest fapt nu a fost făcut, ceea ce constituie o încălcare a legislației vamale.

Afirmă că în rubrica „Mențiunile biroului vamal” a fost indicat de către organul vamal doar că DVV nu e acceptată din motivul diminuării valorii în vamă, însă conform pct. 7 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 11 noiembrie 2013 de actualizare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24 decembrie 2010 cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litiilor legate de aplicarea legislației vamale, în cazul în care organul vamal nu va accepta valoarea în vamă anunțată de către declarant, în rubricile „Mențiunile biroului vamal” ale DVV sau pe versoul acesteia, se va înscrie motivul neacceptării valorii anunțate și aplicarea consecutivă a metodelor de evaluare. Înscrierile efectuate se datează și se consemnează prin semnătura și ștampila matricolă, prevedere pe care iarăși organul vamal nu a respectat-o, încălcând grosolan drepturile reclamantei.

Subliniază că în Regulamentul cu privire la utilizarea actelor la vămuirea mărfurilor, aprobat prin ordinul Serviciului Vamal nr. 01-0 din 04 ianuarie 2016 este indicat că solicitarea actelor suplimentare la cele prezentate de declarant se efectuează în special în situații care invocă drept temei pentru solicitarea acestora, după cum urmează:

în cazul în care declarantul solicită acordarea tratamentului tarifar preferențial, tratamentului tarifar favorabil sau solicită un regim vamal suspensiv; actele prezentate de declarant nu confirmă toate datele din declarația vamală și prezentarea documentelor suplimentare are la bază rezultatele analizei de risc, însă în cazul dat, această analiză nu s-a făcut, ci s-a afirmat pur și simplu că s-a depistat risc de subevaluare. Mai mult ca atât, în materialele nu se regăsește nici o situație din cele enunțate, prin care pârâtul a refuzat de a calcula valoarea în vamă a mărfii după metoda 1.

Afirmă că colaboratorul vamal urma să cunoască faptul că în cazul în care întemeiat suspectă o subevaluare a tranzacției de import, trebuie să întocmească un raport către șeful Serviciului Vamal cu sesizarea tranzacției de import perfectate și a temeiului suspiciunii, însă un astfel de raport nu a fost întocmit.

Relevă că Biroul Vamal Briceni a solicitat de la declarantul SC „Linavan” SRL să prezinte încă careva acte suplimentare, însă conform pct. 3 din Regulamentul cu privire la utilizarea actelor necesare la vămuirea mărfurilor, din momentul solicitării de către organul vamal în procesul vămuirii a actelor suplimentare conform pct. 2, acestea se menționează în actul de inspecție și devin obligatorii, însă această mențiune nu se regăsește în actul de inspecție întocmit de pârât, fapt ce constituie o încălcare a legii și, prin urmare, odată ce nu a fost inclus în actul de inspecție, aceste acte nu sunt obligatorii.

Invocă că conform documentelor eliberate de către Biroul Vamal Briceni, declarantului SC „Linavan” SRL i-a fost refuzată calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1 pe motiv că nu a prezentat în vamă toate actele necesare, însă conform art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la tariful vamal, în cazul în care este necesar de a confirma valoarea în vamă a mărfii anunțată, declarantul, la cererea autorității vamale, este obligat să prezinte datele respective, cerință pe care declarantul SC „Linavan” SRL a îndeplinit-o, prezentând Biroului Vamal Briceni toate actele necesare calculării valorii în vamă a mărfii importate după metoda 1 și, prin urmare, urma să completeze tipizata DVV-1 și nu DVV-2, pe care i-au dat-o spre completare colaboratorii Biroului Vamal Briceni.

Mai invocă că tipizata DVV-1 se utilizează pentru anunțarea valorii mărfurilor în vamă, determinată prin metoda 1, metoda de evaluare în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau care urmează să fie plătit.

Declară că în rezultatul examinării declarației vamale, pârâtul a efectuat rectificări, majorând valoarea plăților vamale și stabilind că valoarea plăților vamale pentru marfa importată este alta decât cea declarată de SC „Linavan” SRL, calculată după o altă metodă decât cea prevăzută de art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal.

Consideră că calculul plăților vamale raportat la suma declarată de SC „Linavan” SRL a mărfii importate și cea calculată de către Biroul Vamal Briceni contravine Codului vamal și Legii cu privire la tariful vamal.

Menționează că la devamarea mărfii, a prezentat toate actele solicitate de către autoritatea vamală în vederea achitării plăților vamale conform art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal, iar Biroul Vamal Briceni a recepționat toate actele necesare calculării plăților vamale conform metodei determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit.

Consideră că prin acțiunile ilegale ale pârâtului i-au fost lezate drepturile protejate de lege și, prin urmare, ultimul urmează să recalculeze valoarea mărfurilor importate de către SC „Linavan” SRL la 16 iulie 2016 conform art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal.

De asemenea, consideră că pârâtul, prin acțiunile sale ilegale și abuzive, i-a cauzat un prejudiciu moral în sumă de 5000 lei.

Sușține că a depus la Serviciul Vamal cerere prealabilă, iar prin scrisoarea nr. 28/11-12497 din 15 august 2016 a fost informată despre faptul că actul de inspecție este legal și întemeiat, iar motive pentru satisfacerea cerințelor sale nu există.

Afirmă că concomitent, s-a adresat cu cerere prealabilă și la Biroul Vamal Briceni, însă nu a primit nici un răspuns.

Solicită anularea actului de inspecție din 16 iulie 2016, întocmit de către Biroul Vamal Briceni în cazul importării mărfii lemnoase de către SC „Linavan” SRL (CMR seria CR nr. 0181670), anularea declarației vamale DV-2 și a declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor (tipizata DVV-2) cu menținerea

declarației vamale DV-1 și a declarației vamale în varianta inițială (tipizată și DVV-1), obligarea Biroului Vamal Briceni de a revizui modul de calculare a plăților vamale pentru marfa lemnoasă importată de către SC „Linavan” SRL la 16 iulie 2016 (CMR seria CR nr. 0181670) conform metodei 1 (art. 11 - metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției, respectiv în baza prețului efectiv plătit sau de plătit) din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997) și încasarea de la Biroul Vamal Briceni a sumei de 4850,45 lei, ceea ce constituie diferența dintre sumele încasate conform DVV-1 și DVV-2, încasată excedentar la 16 iulie 2016 de către Biroul Vamal Briceni de la declarantul SC „Linavan” SRL, conform declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor importate în valoare de 1687 dolari SUA, a sumei de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 lei și a altor cheltuieli aferente examinării cauzei.

Prin hotărârea Judecătoria Edineț (sediul Briceni) din 26 ianuarie 2017 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din Bălți din 16 mai 2017 a fost respins apelul declarat de către SC „Linavan” SRL și menținută hotărârea primei instanțe.

La 17 iulie 2017, reprezentantul SC „Linavan” SRL, avocatul Ghenadie Odobescu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece au fost aplicate eronat normele de drept material.

Menționează că instanța a lăsat fără examinare argumentele invocate de către recurentă și, anume, organul vamal neîntemeiat a solicitat declarantului acte suplimentare pentru calcularea valorii în vamă conform metodei 1, deoarece ultimul deținea pachetul de acte minime necesare la momentul vămuirii, acte prevăzute în pct. 1 al anexei nr. 2 la ordinul Serviciului Vamal nr. 01-1 din 04 ianuarie 2016.

Susține că declarantul a prezentat documentele suplimentare pentru a exclude situația calculării valorii în vamă a mărfii după o altă metodă, în afară de metoda 1, însă colaboratorii vamali neîntemeiat au considerat imposibilă calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1.

Afirmă că rezultând din documentele prezentate de către declarant, intimatul, la determinarea valorii în vamă a mărfii, urma să aplice prevederile art. 10 alin. (11) lit. a) din Legea cu privire la tariful vamal, cu stabilirea plății vamale în dependență de costul declarat de declarant.

Relevă că în rubrica „Mențiunile biroului vamal” a DVV nu sunt indicate argumentele/motivele aplicării metodei 6 aleasă de către organul vamal, însă conform pct. 7 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 11 noiembrie 2013 de actualizare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24 decembrie 2010 cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale, în cazul în care organul vamal nu va accepta valoarea în vamă anunțată de către declarant, în

rubricile „Mențiunile biroului vamal” ale DVV sau pe versoul acestuia se va înscrie motivul neacceptării valorii anunțate și aplicarea consecutivă a metodelor de evaluare. Înscrierile efectuate se datează și se consemnează prin semnătura și ștampila matricolă, prevedere pe care organul vamal nu a respectat-o, încălcând grosolan drepturile declarantului.

Invocă că Regulamentul cu privire la utilizarea actelor la vămuirea mărfurilor prevede că solicitarea actelor suplimentare la cele prezentate de declarant se efectuează în cazul în care declarantul solicită acordarea tratamentului tarifar preferențial, tratamentului tarifar favorabil sau solicită un regim vamal suspensiv; actele prezentate de declarant nu confirmă toate datele din declarația vamală; prezentarea documentelor suplimentare are la bază rezultatele analizei de risc, însă în cazul dat, această analiză nu s-a făcut, ci s-a afirmat pur și simplu că s-a depistat risc de subevaluare.

Mai invocă că niciuna din punctele indicate nu se regăsesc în materialele, prin care Biroul Vamal Nord (Briceni) a refuzat de a calcula valoarea în vamă a mărfii după metoda 1.

Subliniază că conform pct. 12 din Instrucțiunea cu privire la procedura verificării corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfurilor importate, în situația în care colaboratorul vamal acceptă valoarea în vamă a mărfurilor confirmată prin acte (obligatorii și suplimentare), însă întemeiat suspectă o subevaluare a tranzacției de import, acesta întocmește un raport (semnat de șeful secției SVVCM) către șeful SVV cu sesizarea tranzacției de import perfectate și a temeiului suspiciunii. Raportul se va însoți de copia declarației vamale de import și a actelor ce au stat la baza confirmării valorii în vamă, dar nici această obligație colaboratorul vamal nu a respectat-o, nefiind întocmit în acest sens un raport.

Sușține că conform documentelor eliberate de către Biroul vamal Nord (Briceni), declarantului i-a fost refuzată calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1 pe motiv că nu a prezentat în vamă toate actele necesare, însă conform art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la tariful vamal, în cazul în care este necesar de a confirma valoarea în vamă a mărfii anunțată, declarantul, la cererea autorității vamale, este obligat să prezinte datele respective, cerință pe care declarantul SC „Linavan” SRL a îndeplinit-o, prezentând Biroului Vamal Briceni toate actele necesare calculării valorii în vamă a mărfii importate după metoda 1 și, prin urmare, urma să completeze tipizata DVV-1 și nu DVV-2, pe care i-au dat-o spre completare colaboratorii Biroului vamal Briceni.

Afirmă că tipizata DVV-1 se utilizează pentru anunțarea valorii mărfurilor în vamă, determinată prin metoda 1, metoda de evaluare în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau care urmează să fie plătit.

Relevă că informațiile prezentate de către declarant erau veridice, complete și cel mai important că asigurau confirmarea valorii în vamă anunțate.

Declară că instanța de apel eronat a menționat că coeficientul 0,7 (formula pentru calcularea unui m³ de lemn) nu este indicat în nici un document prezentat la vămuirea mărfii.

Invocă că coeficientul 0,7 este prevăzut doar în contract (nr. 1/2016 din 04 ianuarie 2016), prin urmare, în documentele prezentate la vămuirea mărfii importate nu trebuie să fie indicat coeficientul 0,7, dar prețul prevăzut în contract, care a fost calculat după formula dată.

Mai invocă că instanța de apel a menționat că declarantul nu a prezentat reducerile oferite de vânzător.

Menționează că organul vamal poate solicita asemenea informație în cazul în care în contract este indicat că există careva reduceri la marfa importată, însă în contractul nr. 01/2016 din 04 ianuarie 2016 nu figurează acest fapt, prin urmare, careva reduceri la prețul mărfii importate nu există.

Consideră că instanțele judecătorești au studiat și examinat superficial litigiul, adică circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente.

Afirmă că prima instanță a copia în hotărâre argumentele invocate de către intimat în referință, iar instanța de apel a copiat argumentele din hotărâre.

Relevă că Biroul Vamal Nord (Briceni) a cauzat prejudiciu nepatrimonial declarantului prin faptul că ore și zile la rând a fost „hărțuit” și ținut în vamă pentru a explica/argumenta de ce urmează ca marfa importată să fie calculată anume după metoda 1, a fost impus eronat de a prezenta suplimentar careva documente care nu erau obligatorii pentru calcularea valorii mărfii potrivit metodei 1, a cheltuit surse financiare adăugătoare pentru combustibilul automobilului, a suportat cheltuieli aferente pentru a întreține alimentară șoferul mașinii, care transporta marfa, a fost nevoit să-i achite un supliment la salariu.

Mai relevă că activitatea SC „Linavan” SRL a fost tulburată, întreruptă pe motiv că materia primă, care era importată, a fost reținută neîntemeiat în vamă și a ajuns cu întârziere, s-a stopat activitatea întreprinderii, a pierdut termenii contractuali cu alte firme, cărora le-a realiza marfa finită, a pierdut clienții importanți, s-a știrbit reputația, pe care a acumulat-o cu greu de-a lungul activității.

Declară că cheltuielile de asistență juridică sunt confirmate prin bonul de plată, anexat la materialele cauzei, în mărime de 5000 lei.

Invocă că avocații, în exercitarea profesiei sale, nu pot presta concomitent și alte profesii, fiind incompatibile, prin urmare, unicul venit al avocatului este onorariul pentru lucrul efectuat, serviciile acestora fiind bazate exclusiv pe relația avocat-client, pe calitatea și complexitatea serviciilor acordate.

La 14 septembrie 2017, Biroul Vamal Nord a depus referință la cererea de recurs declarată de SC „Linavan” SRL, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu împotriva Deciziei Curții de Apel Bălți din 16 mai 2017, prin care a solicitat de a declara recursul ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei rezultă că la 28 iunie 2017, recurenta a recepționat copia deciziei

instanței de apel (f. d. 161, vol. II), iar la 17 iulie 2017, reprezentantul acesteia a depus cerere de recurs (f. d. 163, vol. II).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul SC „Linavan” SRL, avocatul Ghenadie Odobescu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către reprezentantul SC „Linavan” SRL, avocatul Ghenadie Odobescu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul reprezentantului SC „Linavan” SRL, avocatul Ghenadie Odobescu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declara de reprezentantul Societății Comerciale „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată, avocatul Ghenadie Odobescu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță